

הכינור שלי
חוברת ראשונה

תלמידים יקרים,

זאת החוברת הראשונה שלכם ללימוד כינור. והמשימה הראשונה שלכם: קשטו את כריכת החוברת והפכו אותה לשלכם.

אני מאחל לכם הצלחה והנאה בלימודים, שתתקדמו מהר, ותהנו מהנגינה.
בברכה,

יואל

מאת יואל אפשטיין

חוברת זו מופצת ברשיון של

Creative Commons Share-alike 3.0

מותר להעתיק, להשתמש, וליצר יצירות נגזרות מחלקים של החוברת או מהחוברת כולה, לכל שימוש כולל שימוש מסחרי

עליך לציין בכל עותק של היצירה ובכל יצירה הנגזרת ממנה את שמו של המחבר, יואל אפשטיין

תוכן עניינים

4 הכינור שלי

7 שיעור 1: איך פותחים כינור?

8 שיעור 2: צלילים ראשונים

10 המיתרים הפתוחים

13 שיעור 3: גבוה – נמוך, נגנו אחרי, השיר הראשון שלי

15 שיעור 4: מנגנים עם הקשת

16 שיעור 5: קוראים תווים

19 שיעור 6: עוברים ממיתר למיתר

21 שיעור 7: היצירה הראשונה שלי

21 הפסקות

21 היצירה הראשונה שלי

23 שיעור 8: קצב ורגש

26 שיעור 9: שני מיתרים ביחד

28 שיעור 10: אצבע ראשונה

29 שיעור 11: אצבע שניה אצבע שלישית

30 שיעור 11: שיר השיהוקים

31 שיעור 12: קנון הפעמונים

הבית של הכנר העיוור

הכינור שלי

הכינור שלי הוא בן 250 שנה. קיבלתי את הכינור מסבא שלי, שקיבל אותו מהמורה שלו, וכאן טמון סיפור.

סבא שלי גדל בכפר נידח, במרכז אירופה, עוד לפני שהיו מכוניות וטלוויזיות ומחשבים וטלפונים ניידים. יום יום הוא הלך לבית ספר דרך שביל עפר שעבר דרך היער, וכשחזר מבית הספר עזר לאביו ואמו לעבד את המשק, לחלוב את הפרות, ולקצור את החיטה.

יום אחד, בדרכו הביתה, סבי שמע מוסיקה בוקעת מתוך היער. ואיזה מוסיקה! קול של כינור, צלול וקסום, שמילא את היער כמו אור הזריחה. הסבא שלי הלך אחרי הצלילים, והגיע לבית נוטה ליפול. על המרפסת ישב איש עיוור המנגן בכינור, וכל הציפורים מסביב עומדות על מעקה המרפסת ומקשיבות. כשסבא שלי התקרב, האיש מיד חש בנוכחותו. "מי שם?" הוא קרא.

"רק אני, רציתי להקשיב למוסיקה שלך," אמר סבי.

"טוב אתה מוזמן. תפוס מקום בין הציפורים, ותקשיב טוב."

וסבא שלי הקשיב טוב. יום יום בדרכו הביתה הוא ביקר אצל הכנר והקשיב למנגינות הנפלאות שלו. ואחרי כמה חודשים, הכנר העיוור שאל את סבי אם הוא רוצה ללמוד לנגן.

"בוודאי שאני רוצה," אמר סבא.

"אבל תדע שהלימוד הוא קשה. זה לא רק ללמוד את הטכניקה איך להפיק את הצלילים, איך למשוך את הקשת, ואיך להניח את האצבעות. זה גם ללמוד את הקסם של המוסיקה, ללמוד את המנגינות של הציפורים ושל חיות היער, ללמוד את המנגינות שמרפאות מחלות ומזמינות אהבה. כי במוסיקה יש קסם, קסם אמיתי."

"קשה זה יכול להיות, אבל זה מה שאני רוצה," השיב סבי.

וכך, במשך שנים, הסבא שלי למד כינור אצל הכנר העיוור. את כל סודותיו לימד הכנר – את המנגינות שמעודדות את התרנגולות להטיל יותר ביצים, הצלילים שמקלים על חבלי הלידה, את השירים שמביאים שמחה ועצב וכעס ואהבה ללב האדם. ובבוא הזמן, גם סבא שלי ידע לנגן שיר שהזמין את כל הציפורים לבוא ולהתקהל על מעקה המרפסת.

בכל השנים האלה, הסבא שלי לא סיפר לאבא שלו שהוא לומד כינור. הוא פחד שאבא יכעס, ויגיד שזה בזבוז זמן, ושמוטב יעשה עם יקדיש את זמנו ללימודים, או לעזרה בבית. אבל יום אחד, כשסבא שלי לשיעור שלו, הוא מצא את הכנר העיוור במיטה, חולה מאוד. ואז רץ וקרא להוריו לבוא ולעזור לאיש שהיה מורו וחברו.

אבל זה היה מאוחר מידי. שהגיעו לביתו של הכנר, ראו שהוא גוסס. "אני רוצה שתקח את הכינור שלי," אמר המורה. "תמשיך לנגן, ותשמור על הקסם של המוסיקה במקומי." ואז נפטר.

הסבא שלי מנגן בכינור

אבל זה היה מאוחר מידי. שהגיעו לביתו של הכנר, ראו שהוא גוסס. "אני רוצה שתקח את הכינור שלי," אמר המורה. "תמשיך לנגן, ותשמור על הקסם של המוסיקה במקומי." ואז נפטר.

אבא של סבא בכלל לא כעס, ולהיפך – הוא שלח את סבי לעיר הגדולה, להמשיך את לימודיו באקדמיה למוסיקה. אבל לפני שנסע, סבא שלי היה חייב לעשות מצווה אחת אחרונה. אחרי שמת הכנר העיוור, הציפורים המשיכו לבוא יום יום, וחיכו שם על המעקה לשמוע את כינורו המופלא. אבל הכנר כבר לא היה. אז סבא שלי עצר בביתו של המורה, ושם ניגן בפעם האחרונה את שיר הציפורים – שיר שהוא גם שמח וגם עצוב, גם מציין כמו ציפור אבל גם נוגה ורך. ואז הציפורים הבינו שהכנר לא ינגן יותר, ועפו לדרכן.

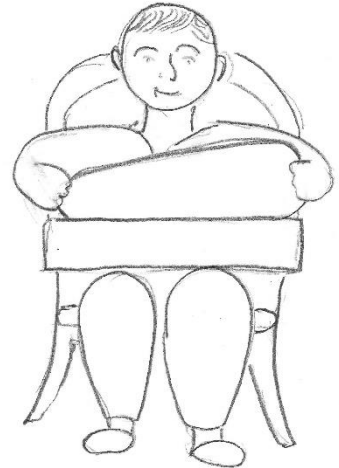
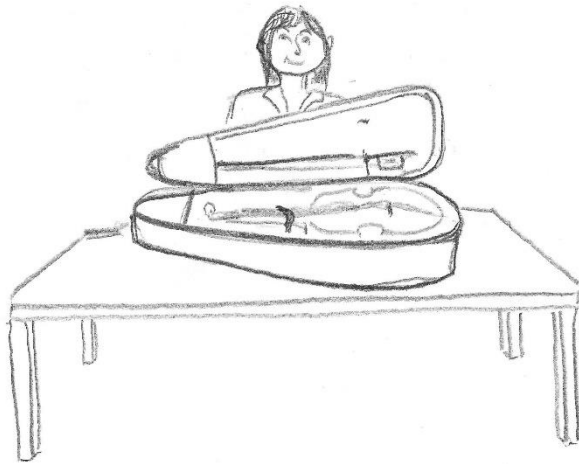
ילדים, תבקשו מהמורה שלכם לנגן לכם את שיר הציפורים, ותרגישו את הקסם שבמוסיקה. ואני מקווה שגם אתם תלמדו להפיק את הקסם, ולהקסים את הציפורים, החברים, ההורים, ואת כל האנשים עם הנגינה שלכם.

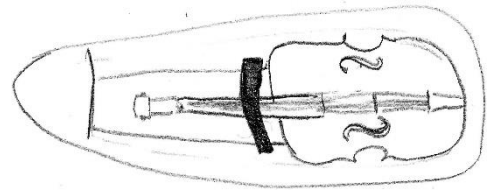
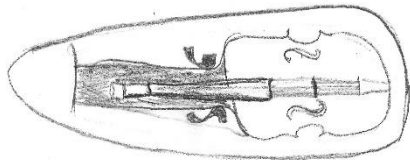
(ציור של הונורה שארר, אמנית אמריקאית. תמונות אחרות של מרק שגאל)

שיעור 1: איך פותחים כינור?

יוסי ושולמית פתחו את הכינור. מי פותח נכון? למה?

עכשיו הם שמים את הכינורות חזרה בקופסה. מי עשה נכון?

למה?

יוסי ושולמית החזירו את הקשתות לקופסה. מי עשה נכון?

למה?

האם אתם יכולים לצבוע את התמונות?

שיעור 2: צלילים ראשונים

כתבו את השמות של התנוחות, ותצבעו את התמונות:

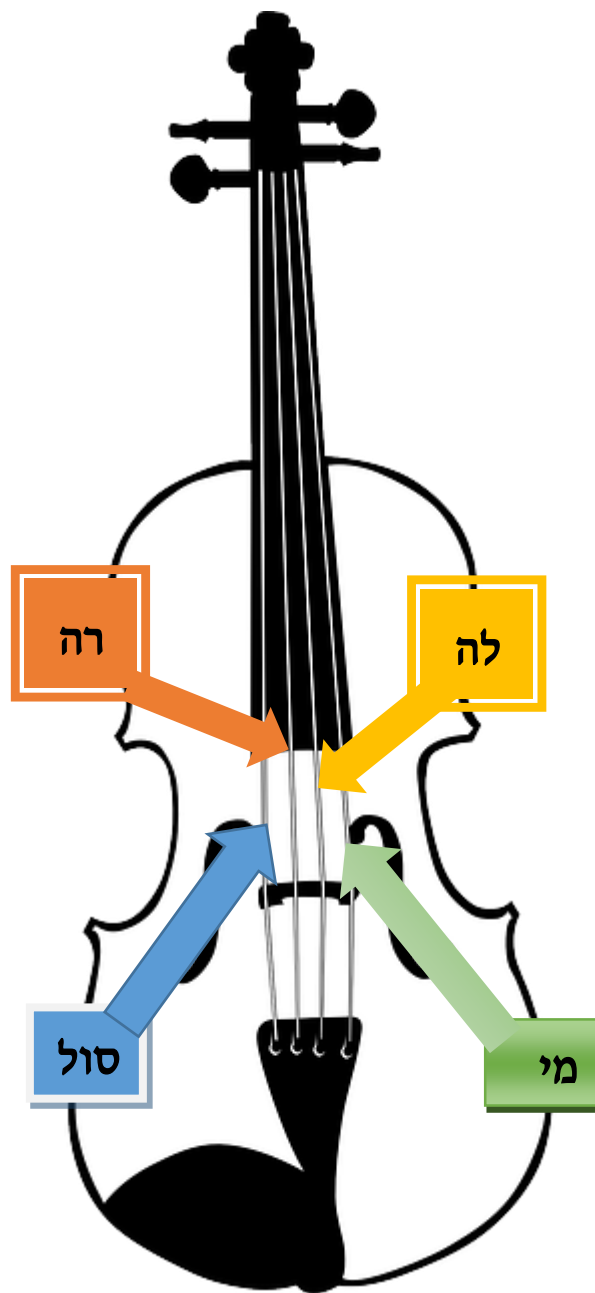

הנה תמונות מלפני 200 שנה שמראות איך להחזיק את הכינור.

לא השתנה הרבה מאז!

המיתרים הפתוחים

סול

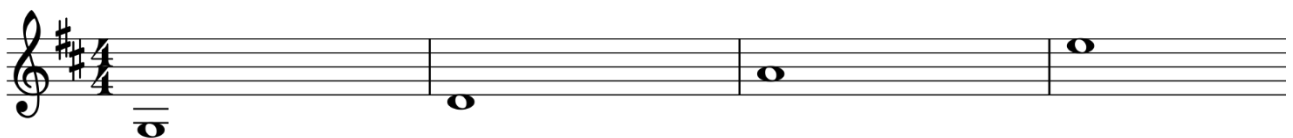
רה

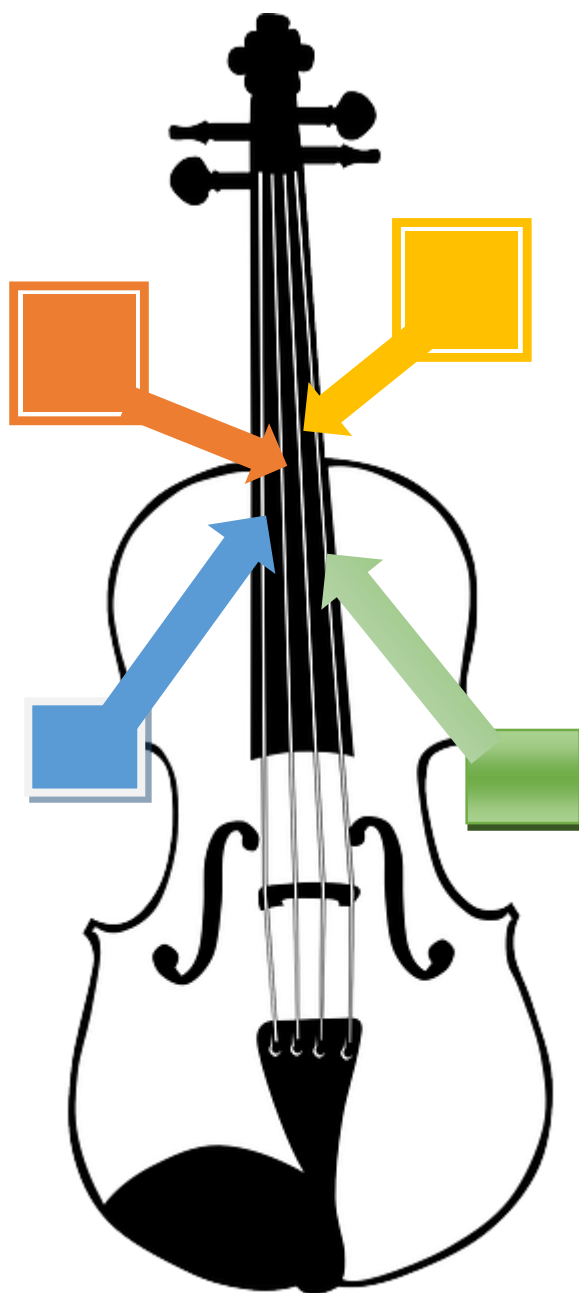
לה

מי

עכשיו תרשמו אתם את שמות המיתרים. על תציצו בדף הקודם!!!

שיעור 3: גבוה – נמוך, אחרי, השיר הראשון שלי

הפתעה!

Melody

Violin 1

Violin 2

Melody

Vln. 1

Vln. 2

10

(עמדו וצעקו)
פאפ!

ובסולם לה:

הפתעה

Melody

Violin 1

Violin 2

9

Melody

Vln. 1

Vln. 2

16

(עמדו וצעקו)

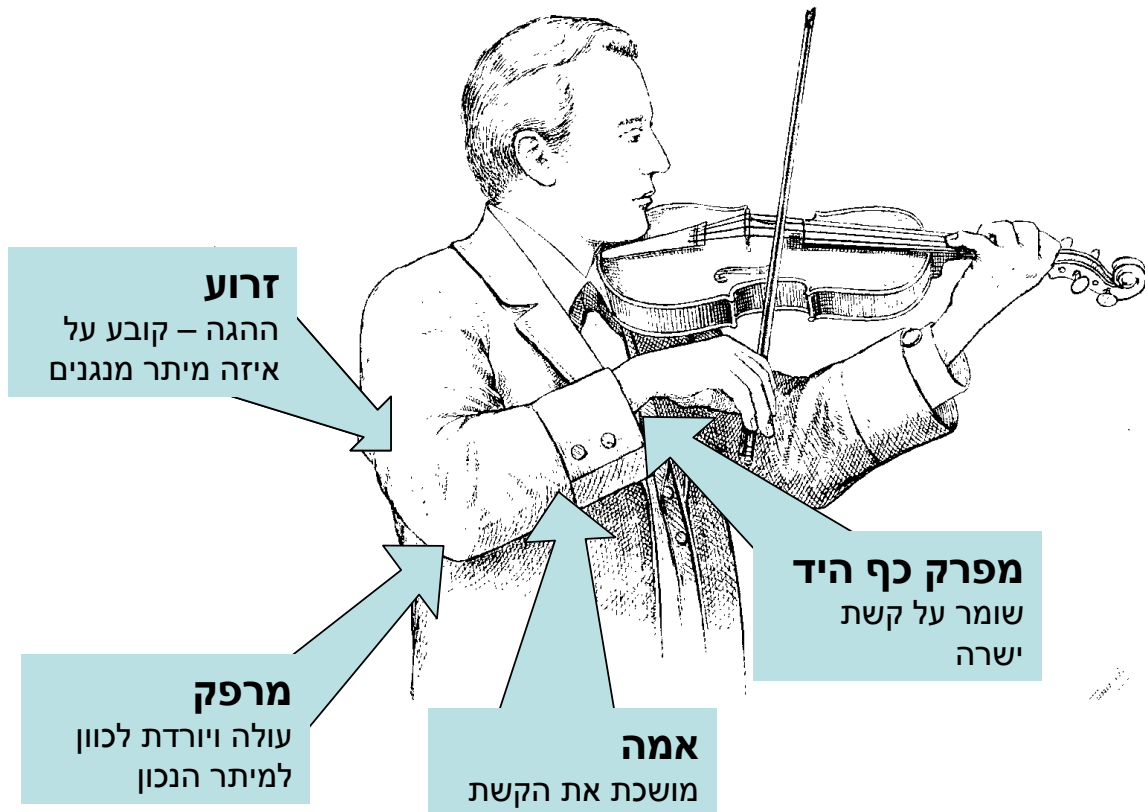
פאפ!

Melody

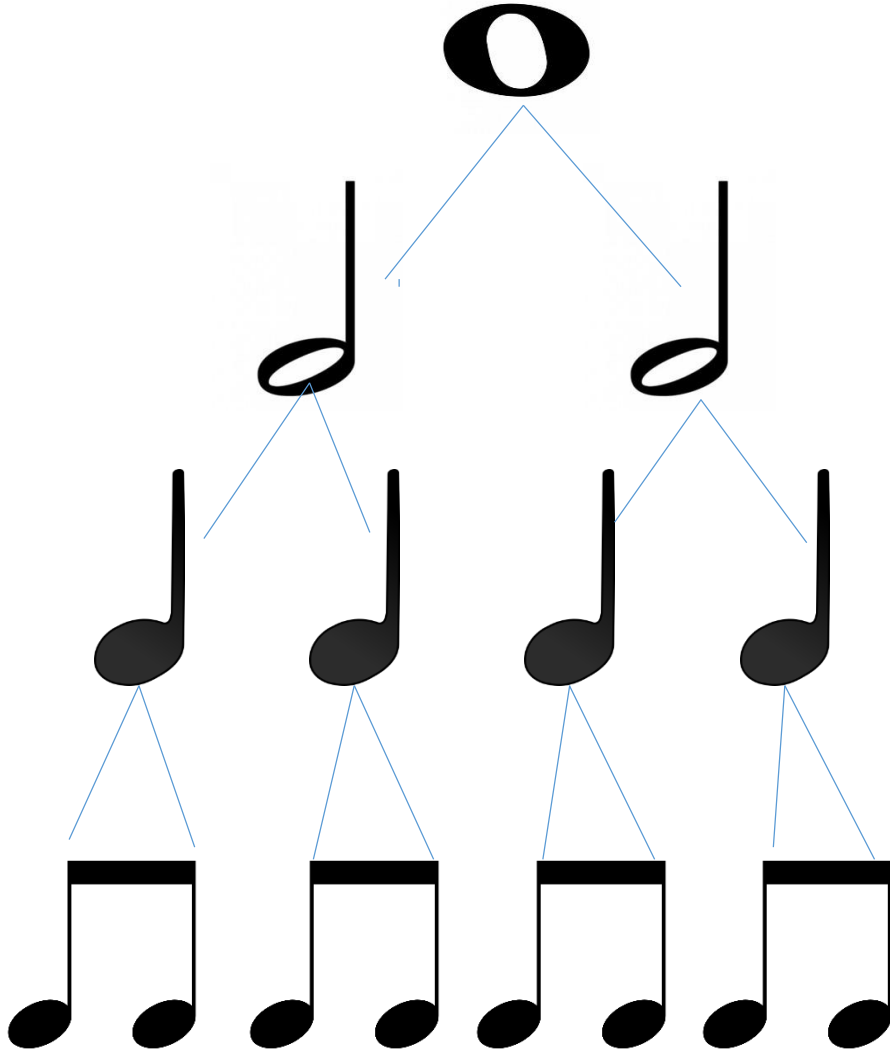
Vln. 1

Vln. 2

שיעור 4: מנגנים עם הקשת

שיעור 5: קוראים תווים

הנה קצת חשבון מוסיקלי:

$$\bullet + \bullet = \bullet$$

$$(\bullet \bullet) \bullet + \bullet = \bullet$$

תעשו חשבון:

$$4 = \bullet \bullet + \bullet + \bullet$$

(1/2+1/2 1 2)

$$= \bullet \bullet + \bullet + \bullet + \bullet$$

$$= \bullet + \bullet + \bullet + \bullet \bullet + \bullet + \bullet + \circ$$

$$= \bullet + \bullet + \bullet + \bullet + \circ + \bullet + \bullet \bullet + \bullet + \circ$$

תמציאו תרגילים שלכם:

שיעור 6: עוברים ממיתר למיתר

Violin

Vln. 5

Vln. 9

Vln. 13

ביחוד

Violin

pizzicato

Violin

7

Vln.

arco

pizzicato

Vln.

13

Vln.

Vln.

שיעור 7: היצירה הראשונה שלי

הפסקות

כך כותבים הפסקות:

שלם – 4 פעמות

חצי – 2 פעמות
כל אחד

רבע – כל אחד
פעמה אחת

שמינית – כל
אחד חצי פעמה

היצירה הראשונה שלי

תכתבו יצירה. תשתמשו בתווים שאתם מכירים – סול, רה, לה, ומי – ובמקצבים שאתם מכירים – שלם, חצי, רבע, ושמינית. אל תשכחו לכתוב גם הפסקות – כי ההפסקות בנגינה חשובות בדיוק כמו הנגינה עצמה.

אבל קודם, תלמדו לצייר את המפתח סול – הסימן שמופיע בתחילת כל שורה:

עכשיו תכתבו את היצירה שלכם:

שיעור 8: קצב ורגש

הורה

Violin

Vln. ⁵

Vln. ⁹

Vln. ¹³

Vln. ¹⁷

הורה בדואט

Violin

pizzicato

Vln.

Vln.

arco

pizzicato

Vln.

איך אפשר לנגן הורה?

תנסו ב-

סְטַקְאָטו: צלילים קצרים וקופצניים

לְגָטו: צלילים ארוכים וחלקים

פּוֹרְטָה (Forte): חזק

פּיָאָנו (Piano): בשקט

המשימה: תנסו לנגן את ההורה בכמה סגנונות – לגטו וסטקטו, חלש וחזק. תנגנו לאבא ואמא, ורשמו מה כל אחד אוהב:

אבא:

אמא:

חברים:

אני:

חשוב! ההורה היא ריקוד. מי יודע לרקוד הורה? צריכים לנגן את זה כמו ריקוד – שמח, וקופצני!

שיעור 9: שני מיתרים ביחד

Violin

Musical notation for Violin, measures 1-5. The key signature is two sharps (F# and C#) and the time signature is 4/4. The notation shows a sequence of notes and chords: G4, A4, B4, C5, D5, E5, F#5, G5, A5, B5, C6, D6, E6, F#6, G6, A6, B6, C7.

Vln. ⁶

Musical notation for Violin, measures 6-10. The key signature is two sharps (F# and C#) and the time signature is 4/4. The notation shows a sequence of notes and chords: G4, A4, B4, C5, D5, E5, F#5, G5, A5, B5, C6, D6, E6, F#6, G6, A6, B6, C7.

Vln. ¹⁰

Musical notation for Violin, measures 11-15. The key signature is two sharps (F# and C#) and the time signature is 4/4. The notation shows a sequence of notes and chords: G4, A4, B4, C5, D5, E5, F#5, G5, A5, B5, C6, D6, E6, F#6, G6, A6, B6, C7.

כועסים

רקיעות רגליים מול הקהל

Violin

רקיעות רגליים

Violin

8 אחד מול השני

Vln.

Vln.

15

Vln.

Vln.

23

Vln.

Vln.

שיעור 10: אצבע ראשונה

Violin

Violin staff with musical notation in G major (one sharp) and 4/4 time. The staff contains measures 1 through 8. Fingerings are indicated above the notes: 0 1 for measures 1-2, 0 1 for measures 3-4, and 0 1 for measures 5-6. The piece ends with a double bar line and a sharp sign on the staff.

Vln.

Violin staff with musical notation in G major (one sharp) and 4/4 time. The staff contains measures 9 through 16. Fingerings are indicated above the notes: 0 1 for measures 9-10, 0 1 for measures 11-12, and 0 0 0 for measures 13-14. The piece ends with a double bar line and two sharps on the staff.

Vln.

Violin staff with musical notation in G major (one sharp) and 4/4 time. The staff contains measures 17 through 24. Fingerings are indicated above the notes: 0 1 for measures 17-18, 0 1 for measures 19-20, 0 1 for measures 21-22, and 0 0 0 for measures 23-24. The piece ends with a double bar line and two sharps on the staff.

שיעור 11: אצבע שניה אצבע שלישית

Violin

שיעור 11: שיר השיהוקים

The image displays a musical score for three violins, titled "שיעור 11: שיר השיהוקים" (Lesson 11: The Crying Song). The score is written in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature. It is divided into three systems of staves.

System 1: Labeled "Violin" on the left. It contains three staves. The top staff has a melodic line with rests and notes. The middle and bottom staves provide a rhythmic accompaniment with eighth and quarter notes.

System 2: Labeled "Vln." on the left. It contains three staves. The top staff continues the melodic line, while the middle and bottom staves continue the accompaniment. A measure number "8" is placed above the first staff of this system.

System 3: Labeled "Vln." on the left. It contains three staves. The top staff concludes the piece with a final melodic phrase. The middle and bottom staves end with whole rests. A measure number "15" is placed above the first staff of this system.

